

Budapest, 2008. február 7.
/2008

**Közép-Magyarországi Regionális
Közigazgatási Hivatal**

Törvényességi Ellenőrzési és Felügyeleti Főosztály

1056 Budapest, V. ker.
Váci utca 62-64.

Tárgy: Törvényességi felügyeleti kérelem
a Fővárosi Önkormányzat 75/2007. rendelete miatt

Tisztelt Hivatal!

A Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Szövetség (1075 Budapest, Károly körút 3/a.) nevében, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 98. § (3) bekezdés b) pontja alapján az alábbi törvényességi felügyeleti kérelemmel fordulok Önökhöz.

A Fővárosi Közgyűlés a 2007. év végén elfogadta a Fővárosi Önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 75/2007. (XII. 28.) Főv. Kgy. rendeletet, amely 2008. február 1-én lépett hatályba (az új szabályokat a már folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell). Az új vagyonrendelet a 27/1995. (V. 15.) Főv. Kgy. rendelet szabályait váltotta fel.

A rendelet lényeges módosítása, hogy az erdők korábbiak szerinti „forgalomképtelen” besorolása „korlátozottan forgalomképes” kategóriára változott:

„5. § *Korlátozottan forgalomképes törzsvagyonba tartozó vagyontárgyak:*

(...)

h) védett természeti területek, valamint az erdők,”

Az erdők forgalomképességének megváltoztatását Budapest környezeti állapota miatt, továbbá természet- és tájvédelmi okokból rendkívül aggályosnak tartjuk. Korábban (a forgalomképtelenség miatt) az erdők önkormányzati tulajdonban maradása biztosított volt, február 1-től lehetőség van az átruházásra és ezzel a befektetői érdekek szerint az eredeti funkció egyszerűbb megváltoztatására, illetőleg a magántulajdonú erdőkkel kapcsolatos elégtelen szankciórendszer miatt az erdők jogellenes kivágására. Az önkormányzat ezzel a módosítással egy megelőző célú védelmi szabály helyett egy olyat vezetett be, amely a védelmet a bizonytalan és kevésbé hatékony jogalkalmazási gyakorlattól (a korlátozottan forgalomképes törzsvagyon átruházása, fakivágás engedélyezése, szankcionálása) teszi függővé.

A megelőzést szolgáló védelmi szint fentiek szerinti korlátozása álláspontunk szerint ellentétes a 28/1994. (V. 20.) AB határozattal és az ezen alapuló – az Alkotmány 18. §-a szerinti egészséges környezethez való jogot kibontó – következetes alkotmánybírói gyakorlattal. Az említett határozat legfontosabb megállapítása szerint:

„Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alkotmány 18. §-ában megállapított, az egészséges környezethez való jog a Magyar Köztársaságnak azt a kötelezettségét is magában foglalja, hogy az állam a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alapjog vagy alkotmányos érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan.”

A határozat indokolása kimondja továbbá az alábbiakat:

*A természetvédelemben a védettség szükségességének objektív - bizonyos körben nemzetközi normákban kötelezően megállapított - ismérvei vannak. A természetben okozott károk véges javakat pusztítanak, sok esetben jóvátehetetlenek, a védelem elmulasztása visszafordíthatatlan folyamatokat indít meg. Emiatt a környezetvédelemhez való jog érvényesülésében nem lehet a gazdasági és társadalmi körülményektől függő olyan minőségi és mennyiségi hullámzást megengedni, mint a szociális és kulturális jogokban, ahol a körülmények megkívánva megszorítások később orvosolhatók. E sajátosságok miatt a környezethez való jog védelmének eszközei között a megelőzésnek elsőbbsége van, hiszen a visszafordíthatatlan károk utólagos szankcionálása nem tudja helyreállítani az eredeti állapotot. A környezethez való jog érvényesítése alkotmányosan megköveteli azt, hogy az állam - amíg jogi védelem egyáltalán szükséges - az elért védelmi szinttől csakis olyan feltételekkel léphessen vissza, amikor alanyi alapjog korlátozásának is helye lenne. A környezethez való jog érvényesítése a védelem elért szintjének fenntartásán belül azt is megkívánja, hogy az állam a **preventív védelmi szabályoktól ne lépjen vissza a szankciókkal biztosított védelem felé.** Ettől a követelménytől is csak elkerülhetetlen szükségesség esetén, és csak arányosan lehet eltérni.*

Az új vagyonrendelet továbbá a korlátozottan forgalomképes törzsvagyonba tartozó vagyontárgyak (köztük az erdők) tulajdonjogával való rendelkezés szabályait igen bonyolultan állapítja meg. Nem csak a környezetért, a főváros még megmaradt zöldterületeiért aggódó lakosok és civil szervezetek, hanem a jogalkalmazók számára sem egyszerű annak átlátása, hogy egy adott erdő magánkézbe adását ki és milyen feltételekkel engedélyezheti, továbbá, hogy milyen kezelői hozzájárulások szükségesek. A 7. § (1) bekezdés először is megengedi a nehezen értelmezhető „indokolt esetben” történő átminősítést: „A tulajdonosi jogokat gyakorló szerv – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – indokolt esetben dönthet a vagyontárgy forgalomképességének megváltoztatásáról.” A 17. § szól a tulajdonosi jogok gyakorlásáról a vagyontárgy értékének megfelelően, ugyanakkor más értékhatárok, ellentmondásos és nehezen érthető előírások vonatkoznak a Budapesti Városfejlesztési és Városrehabilitációs Vagyonkezelő Zrt vagyonkezelésébe adott vagyontárgyakkal kapcsolatos rendelkezési jogokra (53. § (2) b) és (3) h) és j) pont). A 60. § továbbá külön szabályokat és értékhatárokat állapít meg a kiemelt vagyon körébe tartozó korlátozottan forgalomképes vagyontárgyakra.

Álláspontunk szerint a fent bemutatott, kusza, átláthatatlan szabályozás ellentétes a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 18. § (2) bekezdésével: „A jogszabályokat a magyar nyelv szabályainak megfelelően, világosan és **közérthetően** kell megszövegezni.” Az átláthatatlan szabályozás továbbá teret engedhet a felületes, átgondolatlan, kapkodó, esetenként a bonyolult jogszabályi rendszert szándékosan kihasználó döntéseknek és megakadályozhatja a lakosság, valamint a környezeti érdekeket képviselő társadalmi szervezetek részvételét az eljárásokban.

Az új vagyonrendelet megalkotása előtt tudomásunk szerint a Fővárosi Önkormányzat hatásvizsgálatot nem végeztetett, társadalmi egyeztetést nem folytatott, holott az új szabályozás hatásai társadalmi és környezeti értelemben is jelentősek lesznek. Ezzel az Önkormányzat megszegte a jogalkotási törvény alábbi rendelkezéseit:

„18. § (1) A jogszabály megalkotása előtt - a tudomány eredményeire támaszkodva - elemezni kell a szabályozni kívánt társadalmi-gazdasági viszonyokat, az állampolgári jogok és kötelességek érvényesülését, az érdekösszeütközések feloldásának a lehetőségét, meg kell vizsgálni a szabályozás várható hatását és a végrehajtás feltételeit. Erről a jogalkotót tájékoztatni kell.

19. § Az állampolgárok - közvetlenül, illetőleg képviseleti szerveik útján - közreműködnek és életviszonyaikat érintő jogszabályok előkészítésében és megalkotásában.

20. § A jogalkalmazó szerveket, a társadalmi szervezeteket és az érdekképviseleti szerveket be kell vonni az olyan jogszabályok tervezetének elkészítésébe, amelyek az általuk képviselt és védett érdekeket, illetőleg társadalmi viszonyokat érintik.”

Tartunk tőle, hogy az új szabályozás enyhítő rendelkezései és átláthatatlansága miatt a jövőben sorra adja majd el az Önkormányzat az erdőket, amelyek védelmét magántulajdonba kerülve már kizárólag gyengének mondható államigazgatási eszközök védik. Félő, hogy az erdők kivágására és a területek beépítésére is jóval gyakrabban fog sor kerülni. Ismeretes, hogy a kiszabható legmagasabb erdőgazdálkodási bírság összege 500.000 forint, miközben ennek az összegnek a többszörösére lehet szert tenni már kitermelt fa értékesítése révén is. További veszély, hogy a lecsupaszított területek övezet-átsorolása jóval egyszerűbb. Így egyesek sok millió, esetenként milliárd forintos haszonhoz juthatnak, miközben a közösség felmérhetetlen károkat szenved el.

A fentiekre tekintettel ezúton kérjük a T. Hivatalt, hogy törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva szíveskedjen az új vagyonrendelet rendelkezéseit és megalkotásának körülményeit megvizsgálni és felhívni a Fővárosi Önkormányzatot a törvénysértés megszüntetésére az önkormányzati törvény 99. § (1) bekezdése alapján.

Tisztelettel:

Lukács András
elnök

